

UiO : Universitetet i Oslo

Forventninger UH-institusjonenes ledere har til sin forskningsadministrasjon, og hvordan ledelsen sammen med forskningsadministrasjonen kan oppfylle disse forventningene.

Knut Fægri
Universitetet i Oslo

UiO : Universitetet i Oslo

Forskningsadministrasjon – en økologisk nisje

- Økonomi: Faglig ekspertise hos adm. Klare regler. Svak kobling til fag (dessverre)
- Utdanning: Regelektspertise hos adm. Omfattende regelverk. Utøvende ekspertise hos forskere. Sterkere kobling til fag.
- Forskningsadministrasjon. Ad hoc regelverk? Må reagere på innspill som stadig skifter. Helt avhengig av faglige initiativ. Faget må dominere

Litt nostalgi (?)

«Gode gamle dager»

- NAVF – faste utlysninger, bredt faglig basert. Forskeren utformet selv søknad. Litt hjelp til regnskap. NAVF hadde arbeidsgiveransvar.
- VISTA – enkel søknad. VISTA tok seg av arbeidsgiveransvar og øvrig byråkrati. Minimal rapportering.

Hva har skjedd?

- Stip. og post. doc. nå på institusjonen
- Programforskningens innmarsj
- Rapport og regnskapsregimet
- Forskningsfinansiering skiftet mot eksterne kanaler
- EU en stadig viktigere aktør (politisk og økonomisk)
- Senteroppblomstring (SFF, SFI, FME ...)
- Infrastrukturkonsortier
- Forventning om økt samarbeid med næringslivet
- Tellekanter
- Evalueringer

– og dermed ...

- Et vesentlig mindre oversiktlig finansieringslandskap spiller en stadig større rolle.
- Noen *superforskere* (oftest med store ressurser) behersker denne scenen
- Ikke så rent få blir forvirret, trekker seg tilbake, vegrer
=> Suboptimal utnyttelse av forskningsressurser og inntektsmuligheter.

Diagnose:

Forskerne trenger støtte!

Men

- Hva?
- Når?
- Hvordan?

Hvordan orientere seg?

- Det er et utall av regler og skjemaer, hvert tiltak har gjerne sine egne.
- Det krever oftest en betydelig innsats å sette seg inn i disse
- De endrer seg relativt ofte
- Institusjonene har ingen «standard» modell

UiO – en illustrasjon

- MN: Godt utbygget forskerstøtte på EFV på nivå 2. Tilfeldig hva som finnes på nivå 3
 - HF: Forskningskonsulenter på nivå 3, god dekning. Gjør de det rette, og har de riktig kompetanse (hva nå det måtte være) ?
 - Med: Utstrakt samarbeid med OUS. Bygger opp på nivå 2 og utvikler felles forskerstøtte med OUS/HSØ
- => Forskjellige behov, forskjellige løsninger

Et «grant office» for UiO?

Aarhus har dette, det fungerer bra (?)

Neppe farbar vei for UiO nå:

- Krever store investeringer (HR, arealer osv)
- Bryter med nærhetsprinsippet (?)
- Øker sentralbyråkratiet (IHR!)

⇒ UiO må leve med en relativt heterogen struktur.
Fleksibel response!

⇒ Dette stiller store krav til klargjøring av roller og ansvar.

Ledelsens ønsker

Ledelsen ønsker at forskerne skal være aktive og lykkes på søknadsmarkedet

For å få dette til, må ledelsen etablere effektiv forskerstøtte i org.

- Prioritere forskerstøtte
- Gi muligheter for å lykkes

⇒ Forskerstøttefunksjonen skal få forskeren til å lykkes på søknadsmarkedet.

(Men da må også forskerstøtte slippe til hos forskerne)

Statistikk og grunnlagsdata

- Vi må vite at det vi gjøre er riktig og virker. Vi trenger analyse og evaluering – med måte!
- Mye lettere å analysere enn å gå ut i felten
- Hva er nok?
- Hva er meningsfylt

=> Forskningsadministrasjon og ledelse må sammen velge ut de viktige indikatorene

To faser, forskjellige behov

Søknadsfase («pre-grant»)

– omfatter mye mer enn bare søknaden

Driftsfase («post grant»)

– omfatter mye mer enn bare drifting

Havner vi på defensiven?

- FRIPRO – et forutsigbart fenomen (?)
- Virkeligheten er hård – fra kretslaget til internasjonal konkurranse.
- Når utlysningen foreligger er det for sent å forberede seg
- Ekstern finansiering er ikke en rekke enkle avsluttete begivenheter, men en kontinuerlig prosess

Early warning

- Institusjonens ledelse har ikke oversikt over søknadslandskapet, og i liten grad forskningen
 - Forskerstøtte må ha oversikten over søknadslandskapet
 - Forskeren må ha den faglige oversikten
- ⇒ Utfordringen er å koble oversikt og innsikt
- ⇒ Forskerstøtte må bygge nettverk, både utad og innad

Hvordan få lurt forskeren til å søke?

- Alle vil ha penger til egen forskning!
- Ikke alle vil gjøre det som trengs for å skaffe disse pengene hvis de overlates til seg selv
- Det kan være nødvendig å drive oppsøkende virksomhet på enkeltforskernivå
- Nettverk!
- Enhetsledere på nivå 3 og 4 har en viktig oppgave i å motivere og legge til rette.

Hvordan hjelpe når interessen er tent?

- Riktige prosedyrer
- Erfaringsoverføring
 - Hva har virket?
 - Hvem har lyktes?
 - Hva gjorde de?
- Er vi for dårlige på historie og derfor dømt til å drive brannslukking på etterskudd?

Har ledelsen en rolle her?

- De som driver forskerstøtte har ikke (oppdatert) erfaring fra skuddlinjen
- Faglig ledelse bør legge til rette for faglige forberedelser, coaching
- Kollegavurdering kan bli et viktig bidrag

"Klepping"

- Forhandlingsfase:
 - Kontrakter
 - Jus
 - IPR
 - Publisering
- Ledelsen må sørge for at forskerstøtte og forskerne har klare prinsipper i denne fasen
- Spesialutfordring: Eget firma!

Driftsfase

- Preget av økonomistyring, regnskap og forskningsledelse.
- Løses best i nærmiljøet
- Undertrykte, men prekjære behov: HR! Arealer!!
- Verktøyene må foreligge! Et ledelsesansvar.
- Exitstrategi – en krevende øvelse.

Oppsummering

- Forskerstøtte dekker et bredt utvalg av oppgaver, ofte varierende og med uklare føringer
- Fokus må være på forskeren, rydde unna barrierer
- Roller og ansvar må avklares og fordeles
- Institusjonens ledelse må sørge for at forskerstøtte har ressurser og kompetanse
- Ledelse på de forskjellige nivåene må bidra på sin måte (MOU, trening, oppmuntring, strategi, prinsipp)
- Forskerstøtte må etablere oversikt og bygge et aktivt nettverk til både finansører og forskere

UiO • Universitetet i Oslo

Krevende?

Ja, svært krevende.

Vi lykkes ikke alltid

Det kan lett oppstå et kognitivt gap mellom det forskerstøtte tror de leverer og det forskerne føler at de får

Lykke til!